

د ولسی جرگې بنځینه نوماندانو لپاره لارښود

WJ (Parliamentary) Elections' Candidates From 34 Provinces Of Afghanistan

Province	women candidates	Men candidates	P.party's candidates	Independent candidates	Percentage of women	Percentage of men	Total Candidates	Seats Per Province	DQC
Badakhshan	9	68	3	73	10.50%	89.50%	76	9	0
Badghis	9	26	2	33	25.70%	74.28%	35	4	1
Baghlan	12	76	5	83	13.63%	86.36%	88	8	1
Balkh	22	63	15	70	25.88%	86.36%	85	11	0
Bamyan	11	29	7	33	27.50%	72.50%	40	4	1
Daykundi	8	33	8	33	19.51%	80.49%	41	4	0
Farah	3	39	0	42	7.14%	92.86%	42	5	0
Faryab	19	43	15	47	30.64%	69.36%	62	9	0
Ghur	5	25	4	26	16.66%	83.33%	30	6	0
Helmand	9	83	0	92	9.78%	90.22%	92	8	0
Herat	28	133	10	151	17.39	82.61%	161	17	0
Juzjan	4	26	3	27	13.33%	86.67%	30	5	0
Kabul	119	685	37	767	14.80%	85.20%	804	33	10
Kandahar	13	99	6	106	11.60%	88.40%	112	11	2
Kapisa	8	27	1	34	22.85%	77.15%	35	4	2
Khust	2	53	2	53	3.63%	96.37%	55	5	1
Kunarha	3	28	1	30	9.67%	9.33%	31	4	1
Kunduz	17	73	13	77	18.88%	81.12%	90	9	1
Laghman	4	20	3	30	12.12%	87.87%	33	4	0
Logar	5	30	0	35	14.28%	85.71%	35	4	3
Nangrahar	18	119	10	127	13.13%	86.86%	137	14	1
Nimroz	3	9	0	12	25%	75%	12	2	0
Nooristan	7	11	1	17	38.88%	61.11%	18	2	4
Paktia	5	73	2	76	6.41%	93.58%	78	5	2
Paktika	8	25	0	33	24.24%	75.75%	33	4	0
Panjshir	2	10	0	12	16.66%	83.33%	12	2	0
Parwan	11	17	1	27	39.28	60.71%	28	6	1
Samangan	6	25	3	28	19.35%	80.64%	31	4	0
Sarepul	4	29	7	26	12.12%	87.87%	33	5	1
Takhar	12	61	6	67	16.43%	83.56%	73	9	1
Uruzgan	9	16	3	22	36%	64%	25	3	0
Wardak	9	31	7	33	22.50%	77.50%	40	5	2
Zabul	6	18	1	23	25%	75%	24	3	0
Ghazni	0	0	0	0	0	0	0	11	0
Kuchi	8	35	2	41	18.60%	81.39%	43	10	0
Sikh	0	1	0	0			1	1	0
Total:	418	2139	178	2386	16.26%	83.39%	2565	250	35

ښځينه سياسي رهبري په افغانستان کېښي: د 2018 ولسي جرگې ټاکنو لپاره د کانديد په توگه د گډون کولو پریکړه کول، ستاسو د رهبري نېټه ده! د نوري نړۍ په څیر په افغانستان کېښي هم ډیرې لږې ښځې په سياسي خبرو او دولتي ادارو کې ونډه اخلي. خو اوس، د ښځو او د ښځو د مشرتابه د بې ځايه شوي ظرفيت او وړتياو لوړېدل شتون لري. په عامه ژوند کې د ښځو بشپړ او عادلانه گډون د يوې پياوړې، متحرکې افغان ډيموکراسۍ د جوړولو او ساتلو لپاره اړين دی. په تېرو دوو لسيزو کې، په سياسي ژوند کې د ميرمنو استازيتوب په پراخه کچه وده موندلې ده. په ټولنيز او سياسي ژوند کې د جنډر مساوات تر لاسه کولو لپاره لاهم ډیر څه شتون لري، او تاسو د دې بدلون مشران یاست: له دې څخه با خبر او وسپړئ.

ښځې د افغان قانون په چوکاټ کېښي: د 2004 کال اساسي قانون حکم کوي چې د افغانستان د اتباعو تر منځ هر ډول تبعيض او امتياز منع دی. د افغانستان اتباع، نارینه او ښځينه د قانون پر وړاندې برابر حقوق او ونډه لري. لږ تر لږه دوه ښځې د هریو ولایت څخه د افغانستان د اساسي قانون پر اساس ولسي جرگې ته ټاکل کېږي. ولسي جرگه 249 چوکۍ لري چې په مستقیم ډول د یو غیر منتقلی رای له خوا ټاکل کېږي. د 418 اوسني ښځینو نوماندانو څخه به 68 د ټاکنو له خوا وټاکل شي، او ډیرې نور فرصت لري چې د ستراتيژیک او فعال کمپاین له لارې چوکۍ وگټي. د افغانستان اساسي قانون او حاکمیت د افغان میرمنو لپاره د اعتبار وړ بریښنالیک څرگندوي، مگر جنسیتي مساواتو ته د رسیدلو لپاره لا تر اوسه اوږده لاره شتون لري.

د ټاکنو بشپړتیا او اعتبار: افغانستان د ډیموکراتیک ټینګښت په لور د پام وړ پرمختګ پیل کړی دی، د پام وړ لرونکي موخو په گډون د لومړي ځل لپاره

د واک ډیموکراتیک انتقال، د ښځو او مدني ټولنو برخه اخیستنه زیاته کړې ده او د ټاکنیزو چوکاټ پیاوړتیا چې د نړیوالو معیارونو سره سمون لري په هر صورت، د افغانستان د ټاکنیزه درغیلو د کبله د خلکو بې باوري په ټاکنو رامنځته کړې دی. د ټاکنو په بهیر کې عامه شکایات د تیره پنځلسو کلونو پر مختګ د خطر سره مخ کوي. د مشرتابه او سیاست کولو د نوو لارو په وسیله، ولسي جرگې ته ښځينه نوماندان د ټاکنو د بشپړتیا د لوړولو د ډیموکراتیکو او ټاکنیزو پروسو د اعتبار بیارغونه د افغان وگړو په سترگو کې اغیزمن رول لري.

د ولسی جرگی بنځینه نوماندان: د قوت ټکي، فرصتونه، ستونزې او خطرات

فرصتونه	د قوت ټکي
- د افغانستان د ټاکنیز سیستم موخه، د بنځینه نوماندانو لپاره د پام وړ دی. - او د ټاکنو په بهیر کې د میرمنو سیاسي ګډون سره مرسته کوي. - ډیر ځوانان په سیاست کې بدلون غواړي. - بنځی په افغانستان کې 50٪ شمیر لري او په لوړه کچه رای ورکوي. - دا په اصل کې د سیاسي عدالت او مساواتو یوه پوښتنه ده. - ډیموکراسي به رښتیا نه وي ترڅو مونږ په مساوي توګه د نارینه او بنځینه ګډون ژوند په ټولو برخو او عامه پریکړو کې ونه وینو. - ټولټاکنې د بنځو سیاسي ګډون په ډېروالۍ کې ملاتړ کوي، مګر مشخصه فعالیتونه باید د جنسیت د تبعیض د خنډونو له منځه وړلو ته اړتیا ده. - د اغیزمنو سیاسي نوماندانو او مشرانو لپاره د بنځو روزنه، د سیاسي ګوندونو سره ښکېلتیا د جنسیت حساسیت ته وده ورکوي، لکه داخلي مقررات او کرنې د بنځو مشرتابه ته وده ورکولو لپاره. - بنځی د سولې جوړونې او له جګړې وروسته بېارغونې ته زیاتره ژمنی دی او د خاصو توانایي برخه مندی دی چې کولای شي سوله د میز سر ته راوړي.	- د بنځو پراخه ګډون به د هر ډول بحثونو لپاره نوی پوهه راوړي - بنځی د سیاسي لومړیتوبونو بیا رغولو کې مرسته کوي، د سیاسي اجندا په اړه نوی ټکی بیانوي کوم چې د بنځینه جنسیت په اړه دی او نوی ارزښتونه او تجربې په ګوته کوي او د سیاسي مسایلو په اړه نوی نظرونه وړاندې کوي. - بنځی د نارینه وو پرته به لږ د مسؤلیتونو نه اوره خالي نکرې او زیاتره تر نارینه وو کار کوي. - د بنځو قانون جوړونکي د بنځو مسئلې په پراخه توګه د ټولنیزو مسلو په توګه ګوري. - په هیوادونو کې د سیاسي ژوند په برخه کې د بنځو ګډون کې ډیرې وختونه د ټولنیز او اقتصادي شرایطو کې ښه والی راولي، ځکه دا میرمنې د نارینه وو همکارانې دي د ژوند په هر ګام کې. - په پرته زیات فعالیت کوي، د بې وزلي کمولو او د خدماتو وړاندې کول د بنځو د لومړیتوبونو څخه دی. - کله چې بنځینه د سیاسي مشرانو په توګه واکمنې شي، د هیوادونو د ژوند معیارونه لوړوي، مثبت پرمختګونه په تعلیم، زیربنا او روغتیا کې لیدل کېدای شي، او د ډیموکراسۍ د رسولو په برخه کې د مرستې لپاره پاخه ګامونه اخیستل کېږي.
ستونزې	خطرات
- د بنځینه لپاره سیاست ته داخلیدلو ستونزې (داخلي پریکړه، د کورنۍ ملاتړ او دسیاسي سیستم ملاتړ مناسب ندی. - د بنځو نوماندان ممکن په ظرفیتونو یا سرچینو کې د نیمګړتیاوو سره مخ شي چې د دوی له اغیزمنتوب څخه مخنیوی کوي، د حل لارې - بې وزلي او بیکاري - د مالي سرچینو نشتوالی - بې سوادۍ او زده کړې ته محدود لاسرسی او د بنځو لپاره د کاروبار نشتوالی - د داخلي دندې او مسلکي مسؤلیتونو دو برابره کیدل - د بنځو کم جرأتی د ټاکنو په لور د روانیدو.	- امنیتي ګواښونه د لویې خطر په توګه چې په ډیرې سیمو کې په ځانګړې توګه په کلیوالي سیمو کې د بنځو ګډون کمزوری کوي. - سیاسي بڼه د نارینه نورمونه او ارزښتونو له خو تنظیمیږي. سیاسي ماډل د “د ګټونکي او بابلونکي” همکارۍ او موافقتنامې” همکارۍ او موافقتنامې پر ځای، سیالۍ او مخنیوی پر بنسټ ولاړ دی. - دسیاسي ژوند او ټاکل شوی دولتي اداراتو نوماندونه - د ګوندونو ملاتړ نشتون، لکه د بنځو نوماندونو لپاره محدود مالي ملاتړ، سیاسي شبکو ته محدود لاسرسی او دوه اړخیزه معیارونه

- د نورو عامه سازمانونو لکه تجارت، کارگرانو اتحادیې او د ښځو ډلو سره د اړیکو او همکارۍ نشتوالی.

- د ښځو په تصور سیاست د نارینو لوبه او دنده ده.
- نشتوالی او یا کمزوری د قانون
- د ښځو د مشرتابه لپاره د ښې پرمختللي زده کړې او روزنې سیستم نشتوالی، او په جانګری توګه د سیاسي ژوند لپاره د ځوانو میرمنو د جذبولو لپاره.

د ولسي جرګې د استازو کړنې: په ټوله نړۍ کې د ولسي جرګې غړو رول د ټولنې مشرتابه او ستراتيژیکي پریکړې کول دي. د ولسي غړي باید د پرمختګ او چټک بدیل سره سمونه ولري.

سیاسي استازی: باید دا وړتیا ولري چې د ټولو خلکو سره لیدنه او ارتباط جوړ کړي (ځوانان، مشران، ښځې، مذهبي او سیاسي ډلو سره) چې ستاسې په ولایت کې ژوند کوي باید د هغه به سمه توګه نمایندګي وکړي او باید خپل سیاسي توازن برابر وساتي.

د ټولنې مدافع: تاسو باید یو پوهه مدافع د هغه کسانو و اوسی چې په مختلفه شاملید، کلتور او ظرفیتونه لري او ستاسې په سیمې کې ژوند کوي، د خپلې سیمې پیاوړتیاوې په سمه توګه وڅیړي او دا وړتیا ولري چې په آزاده توګه خبرې او د خپلو خلکو دفاع د حکومت پر وړاندې وکړي.

د ټولنې مشر: خپل ځان د ټولنې د پرمختیايي مهارتونو سره ښکېل کړي، سیمه ایزې پروژې او نوښتونو ملاتړ وکړي او د ځایي ګډون په اړه خلکو ته روزنه ورکړي او یو ښه اړیکې لرونکي کس و اوسی او خلکو ته پوره معلومات د سیاسي پریکړې او جوړښتونو په اړه ورکړي.

د خدماتو تغییرات: ستاسو د ټولنې لپاره چمتو شوی عامه خدماتو مشکلات په ګوته کړي، باید دا وړتیا ولري چې د خدماتو عرضه کولو شرکت څخه حسابي واخلې او وکولای شي چې د سیمې مشکلات پیدا کړي او ددی مالوماتو په واسطه د سیمې نور مشکلات حل کړي.

بلون راوړونکي: باید تاسو د خپلې سیمې یو نمونه و اوسی چې خلک خپل راتلونکي په تاسو کې وويني؛ وکولای شي د ټولنې چاپیریال ته وده ورکړي، تاسو باید د لومړیتونو پیژندنې توان ولري، د عامه څښتنو د حل لپاره د مامورینو او خدماتو چمتو کونکو سره کار وکړي.

د پوهې اتل: د خپل ولایت، رای ورکونکو او ولسی جرگی ترمنځ لومړی سرچینه و اوسی او دی خپلی سیمې اړیکې د وزارتونو، اداراتو او موسساتو سره په کابل کښی ټینګې کړی او باید دا وړتیا ولری چی دخپلی سیمې معلومات راټول کړی او د ټولنی د پرمختګ لپاره یی وکاروی.

د ولسی جرگی نوماندان		
هغه څه چی باید ترسره نشی	دندی او مسؤلیتونه	حقوق
کمپاین باید د قانونی مودی څخه وړاندی پیل نشی او باید د خاموشی په دوران کښی ادامه ونه مومی: ۴۸ ساعته مخکی له ټاکنو. (د دی قانون له مخی، له بی برخی کیدو سربریره، د ۵۰۰۰۰ تر ۱۰۰۰۰۰ افغانیو نقدی جریمه در شرایطو پر اساس راخی (۹۸) ماده د ټاکنو قانون)	ولسی جرګه او ولایتی شوراګانو کمپاینونه ۲۰ ورځی مخکی له انتخاباتو څخه پیل کیږی. (ماده ۷۶ د ټاکنو قانون)	د اساسی قانون پر اساس، دو ښځی د هر ولایت څخه باید ولسی جرگی ته راشی. (ماده ۸۳)
نوماندان نشی کولای چی د بهرنیو اتباعو، بهرنیو هیوادونو او یا د بهرنیو هیوادونو ماموریتونو څخه چی په افغانستان کی فعالیت لری، مالی مرسته ترلاسه کړی. (۷۷ ماده، ټاکنو قانون)	د ټاکنیزو لګښتونو روښانه حساب وساتی او د ټاکنو خپلواک کمیسیون ته د تمویل سرچینی راپور ورکړی. (۷۷ ماده، د ټاکنو قانون)	خپله بودجه په ملی کچه د ټولټاکنو د قانون پر اساس تنظیم او مصرف کړی (۷۷ ماده)
د کمپاینونو له پیلیدو مخکی خپل پوسترونه او ټاکنیزو مبارزو نور مواد بهر ته مه بندوی، او ۴۸ ساعته مخکی له ټولټاکنو ورځ خپل کمپاین بند کړی. (۷۹ ماده، د ټاکنو قانون)	د رښی د کمیسیون له خوا د حساب ورکونکی پروسی په پام کی ونیسی.	دولتی رښی مکلف دی چی د کمپاین موخه او اهداف به منصفانه او بی طرفه توګه د نوماندانو پلانونه خپور کړی دا ځکه چی د ټاکنو کمیسیون په طرز العمل کی شامله ده. (۷۸ ماده، د ټاکنو قانون)
د ټاکنو د چارواکو، د ټاکنو کارمندانو او امنیتي کارکوونکو سره د ټاکنو د ورځی په اوږدو کی مداخله مه کوی.	د قانون در طرز العملونو او مقرراتو له مخی، د افراطونو د خپورولو او ویره د خپورولو ډډه وکړی.	نوماندان او د دوی معرفی شوی ګوند استازی حق لری چی د ټاکنو خپلواک کمیسیون لخوا باورلیک ترلاسه کړی، او د رای ورکولو او شمیرنی په جریان کی د رای ورکولو مرکزونوکی وی او کومی درغلی لیدلو په حالت کښی، خپل شکایت ثبت کړی. (۸۳ ماده، د ټاکنو انتخابات)

د ټاکنیزو جرمنو او جرمنو په اړه خبر ورکړی	د دولتي، غیر دولتي، سیاسي گوندونه او د ټاکنو د خپلواک کمیسیون د نښې او نښانې د استعمالو څخه ډډه وکړی. (د سیاسي گوندونو لپاره د ټاکنو کرنلاره، ۹۸ ماده د ټاکنو قانون)	د هغه خبرې او نظرونه څخه ګټه مه اخلی چی د خلکو احساسات ته زیان رسوی. (د سیاسي گوندونو لپاره د ټاکنو کرنلاری اصول)
د ټاکنو خپلواک کمیسیون او اړونده چارواکو سره د ټاکنو پروسې له لاری لارښوونه ترلاسه کړی او څرنگه چی غواری ورته وضاحت ورکړی.	د ټاکنو د خپلواک کمیسیون او د ټاکنو د شکایتونو د کمیسیون غړی سره د ټاکنو د قانون، مقرراتو، کرنلارو، لارښوونو او د ټاکنو د خپلواک کمیسیون د کړنو او خبرونو قانون څخه د سر غرونو او تورونو به رسمی څیړنو کی همکاري وکړی.	د رای ورکولو په مرکزونو کی د نوماند سره سم نښه او نور نښان ونه کاروی، (د شرایطو پر اساس د ۵۰۰۰ تر ۵۰۰۰۰ افغانی نقدی جریمه لری، ۹۸ ماده د ټاکنو قانون) د حکومت کارمندانو لخوا د نوماند یا مخالف په وړاندی کوم کمپاین مه ترسره کوی؛ په دی صورت (۱۰۰۰۰ افغانی نقدی جریمه ۹۸ ماده، د ټاکنو قانون)

استازیتوب:

د ولسی جرگی نوماندان د وړ رای ورکوونکو لخوا ټاکل کیږی. د ولسی جرگی غړی باید د خپلو ټاکنیزو حوزو استازی په پراخه کچه وړاندی کړی، د ټولټاکنو په غوره ګټو کی. پالیسی جوړونکی په توګه، د ټولنی د راتلونکی بدلون لپاره، د یوی قوی استراتیژیک کس او یا بودجه جوړونکی کس په توګه او د بودیجی د

ناظر په توګه ځان وپېژنی. د ولسي جرګې استازي بايد داسې احساس وکړي چې خپله يو رای ورکونکی دی. تاسو بايد ځان وپېژنی چې له کومې طريقې نه خپلې ټولنې ته همکارۍ او ګټه رسولی شې. ستاسې د استازيتوب ځواک او حقوق په قانون کې مشخص شوي او تاسو کولای شې چې د قانون پر بنسټ خپلو خلکو ته مرسته وکړي او خپل استازيتوب د قانون په چوکاټ کېني ادامه ورکړي. د ولسي جرګې نوماند بايد د افغانستان د قانون څخه اطاعت وکړي او د هغه ترڅنګ د اخلاقي ارزښتونو او اصولو سره سم فعاليت وکړي. د ولسي جرګې غړی بايد وکولای شې چې خپل د رای ورکونکو د مشکلات او ستونزې حل لاری چاری ومومي، په غوره توګه د ادارې چارو سره په ملګرتيا دا کار کيدلای شې. په همدې اساس د اړيکو ټينګولو مهارتونه به ستاسو سره د ټولنې غوره استازيتوب کې مرسته وکړي.

مسئليت: د ولسي جرګې د غړي په توګه، د ولسي جرګې غړي په ډيرو لارو حساب ورکونکي دي. د ملي شورا غړي هم ټولنه او هم خپلو رای ورکونکو ته حساب ورکونکي دي. سياسي حساب ورکونه د حکومت، ملکي کارکوونکو او سياستوالو حساب ورکولو لپاره عامه او مقننه ارګانونو لکه ولسي جرګه يا مشرانو جرګه حساب ورکول دي. په اخلاقي او حکومتوالی کې، حساب ورکونکي ځواب ويل، مسئوليت، او د حساب ورکونکي توقع. پداسې حال کې چې داخلي قوانين او مقرري د ولسي جرګې غړي لپاره جوړي شوي چې دی به شفاف توګه د خپلې مسئوليت او پرېکړې ځوابگو و اوسي او دا قوانين او مقررات د رای ورکونکو پر ژوند مثبت اغيزه لري. په قوانين او مقرراتو کې مسئوليتونه شامل دي چې راپور ورکړي او د پايښت لپاره د ځواب وړ وي. ستاسو حساب ورکونه ستاسو اعتبار او اعتماد دی چې تاسو يې رامنځته کوئ. واضح ژمنې چې ستاسې د ټولنې په سترګو کې ساتل شوي دي. حساب ورکول د مناسب محاسبې کړنو پرته شتون نلري؛ د محاسبې نشتوالی د حساب ورکونکي نشتوالی ده. د تصميم نيونې پروسې معاینه کولو لپاره حق او وسيله د رویتيا په توګه پېژندل کېږي. په سياست کې، شفافيت د امه چارواکو د حساب ورکونې او د ادارې فساد سره د مبارزې کولو د وسيلو په توګه کارول کېږي.

د ولسي جرګې لپاره د نوماند په توګه د مشرتابه مهارتونو ته وده ورکول: په ولسي جرګې کې څوکي ترلاسه کولو لپاره کمپاین ستاسو مشرتابه او رهبري مهارتونو ته وده ورکولو لپاره په زړه پورې فرصت دی، کوم چې د شخصيت يوه مجموعه ده چې نورو خلکو سره د اړيکو مشخص کول دي. پدې مهارتونو کې ټولنيز حرفونه، د اړيکو وړتياوې، د ژبي مهارتونه، شخصي عادتونه، معنوي يا احساساتي احساسات، او د مشرتابه ځانګړتياوې شاملې دي. رهبري يو

داسی عملی مهارتونه دی چی د انفرادی کسانو، ټیمونو، سازمانونو او ټولې ټولنې لپاره د یو فرد یا سازمان توان لری چی مشرتابه کړی. رهبری کولای شی د ټولنیزې اغیزی د پروسې په توگه تعریف چی په هغه کی یو کس د یو گډ هدف په ترسره کولو کی د نورو مسرتو او لیست کولای شی.

- ✓ مونږ ټول مشران یو. رهبری دنده نده. دا یو ذهنیت دی. تاسو د خپل ژوند مشرتابه لپاره د پام وړ ځواک لری او ستاسو د مشرتابه مهارتونو سره ستاسو په شاوخوا ډیر په مهارت خلک راټول کړی.
- ✓ په عین حال کی مشران، مشران کیری ځکه چی دوی اعتبار لری او ځکه یی خلک غواړی دوی تعقیب کړی.
- ✓ د مشرتابه ترټولو مهمی اړخونه دا دی چی ټول مشران یو رنگ ندی. د رهبری ډیری بیلابیل ډولونه شتون لری. د مشرتابه بیلابیل ډولونه د مختلفو خلکو او بیلابیل شرایطو لپاره مناسبه دی، او غوره رهبران د دی لپاره کامیاب دی چی ټول یی کاروی.
- ✓ د ښځو رول هم بدلون موندلی او دوی په زیاتیدونکی توگه د مشرتابه رول لوبه‌وی او ډیری ځلی یی غوره لوبه‌ولی.
- ✓ په خپل پوهاوی: مشران باید د دوی د ځواک او ضعف سم انځور ولری.
- ✓ د زده کړی فعالیت: دا د انفرادی چمتوالی، او غوښتنه ده چی د خپلی تیرو تجربو څخه گټه واخلي او زده کړه وکړی.
- ✓ احساساتی استخبارات: احساساتی استخبارات د وړتیاوو نتایج دی چی مشران د خپلو احساساتو او د نورو احساساتو د کنترول لپاره ترلاسه کوی. لوړ احساساتی استخبارات ممکن د مسلکی بریالیتوب، کاروباری ظرفیت، مشرتابه وړتیا او خوشحالی سره د نورو شیانو په منځ کی اړیکه و نیسی.
- ✓ بیا میشتیدل: د سختی څخه شاتگ کول.
- ✓ په ټولو کوڅو کی د اړیکو رامنځته کول: د رحم سره د حساسیت ښودل او د نورو سره ظاهری احساس په پورته او لاندنیو سازمانی جوړښت کی او د مثبت کاروباری فعالیت په لور د دغو اړیکو کار اخیستل دی.
- ✓ سیاسي څارنه: د اهدافو د ترلاسه کولو لپاره پر خلکو نفوذ کول. د سیاسي څارنی زړه، ارتباطات، د موضوعاتو لوستل او مخکی له خبری کول فکر کول دی. هر مشر سیاست خوښ نلری خو دا په ټولو سازمانونو کی شتون لری.
- ✓ د نورو هڅول او ښکیلول: څومره مشران بریالی شوی کله چی دوی نشی کولای خپل ټیمونه وهڅوی؟
- ✓ د اغیزمن ټیم جوړول او رهبری ټیمونه: باور جوزول، د استراتیژیک لوری ترتیب کول، مایکرو منجمنت ته ضرورت دی.

- ✓ د باور او درناوی کلتور رامنځته کول: دا دی مجازی اړیکو د زیاتوالی راهیسی د تیم غړو ترمنځ ستونځمن شوی او د مشرانو تر منځ خورا ارزښتناکه ده.
- ✓ اړیکې نیول: د غږ کولو اهداف او نور خلک هڅول مهم دی خو، اوریدل هم د ځانه اهمیت لری او باید پام ورته وشی.

ستاسو د ټاکنیزو حوزو ممکنه رای ورکونکو ښه پېژندنه: په سیاست کی، ستاسو ټاکنیزه حوزه د سیمې یا ولایت خلک دی چی تاسو د ولسی جرگی استازو توگه ستاسو لپاره رایه ورگوي او په تعیین شوی موده (۵ کاله) لپاره ستاسو لخوا استازیتوب کوي. د ولسی جرگی استازی کولای شی ډیر وختونه د انفرادی حوزو اړتیاو او غوښتنو ته خدمت وکړی، معنی د رایي ورکونکو یا د هغوی و ولسوالی اوسیدونکی دی. ستاسو ټاکنیزه حوزه بیا ستاسو د ولسی جرگی د لویې بورډ دی، او حدود یی محدود دی. ددغه سرحدونه دننه، دلته ترټولو مهم، اوسیدونکی دی. دامهمه ده چی ستاسو د ټولو ټاکنیزو حوزو پر استازو باور وکړی او عمل وکړی، هیڅکله د دوی قوم، جنسیت، عمر، سیاسی پلویان په نظر مه نیسی او دوی ټول خپل خلک په سترگو وگوري. تاسو د ټول ټولنه او په هغی ټولنی کی ټولو اوسیدونکی ته کار کوي.

ستاسو ټولنه یا حوزه د هغه خلکو گروپ دی چی په ورته ځای کی ژوند کوي. افغانستان یو ځوان ډیموکراتیک ځای دی چی ډیر ځانگړتیاوی او تاریخ لری. پښتانه، هزاره، تاجیک، ازبک، نورستانی، میرمنی، ځوانان، نارینه، کوچینیان، مشر، معلولیت لرونکی وگړی او نور..... ټول د افغانستان یو ځای اوسیدونکی دی. او شاید دوی ستاسو په ټاکنیزو حوزو کی استازی دی. د تیر وخت گټه او تاوان نشی کولای ستاسو د ټولنی راتلونکی ته بدلون ورکړی، او نور ټولنی هم یی هم په عام ډول یو پیاوړی خصوصیت لری. د ولسی جرگی غړی د دی ډاډ تر لاسه کولو کی مهم رول لوبوی، چی هغه گډی گټی لاسته راوړی او دا ټولیزه افغانی ارزښتونه او مسؤلیتونه پر مختگ وکړی.

اړیکي کلیدی دی: ستاسو د ټاکنیزو حوزو سره پیاوړی اړیکو ته وده ورکول خورا مهم دی. ستاسو د ټاکنیز کمپاین بریالیتوب به ستاسو د اړیکو د پیاوړتیا په ډیره اړینه وی. ستاسو ټاکنیز اجزا او رای ورکونکی، د دی اړیکو په مرکز کی دی. د ولسی جرگی بریالی نوماندان باید خپل په ولایت کی بیلابیلو ډلو،

مختلفو گٽو او اړتياوو احساس او خبرتيا ولری. د اغيزمنتيا لپاره، تاسو بايد په هغوی تمرکز وکړی. د اړیکو جوړول گامونه:

- 1- خپل د ټاکنيزو اجزا اړتياوی او هڅونی درناوی وکړی او دی درک کړی.
- 2- خپل پروگرامونه او فعاليتونه او د هغوی ارزښت د رای ورکونکو سره شریک کړی.
- 3- تعقیب او خپله اړیکه ټینګه وساتی.

د ولسي جرګې لپاره د بنځینه کانديدانو لپاره اړیکه: د ولسی جرګی غړی د خپل وخت یوه لویه برخه د اړیکی د ټینګولو لپاره وقفوي. اړیکه د ولسي جرګې استازو لپاره یو مهم فکتور دی چې د خپل ماموریت اساسي دندې ترسره کړي: پلان جوړونه، تنظیم کول، مخکښ او څارنه. اغېزمن اړیکي د بريالی مشرانو لپاره د ودانی څښته دی. دا مهمه ده چې پوه شي چې څنګه د اړیکو پروسې کار کوي.

د ولسی جرګی په استازیتوب کی د اړیکو اهمیت:

1. اړیکه د خلکو د خبرتیا او روښانه کولو له لاری روښتیا او حساب ورکونی ته وده ورکوی چی تاسو یی ترسره کوی او یا یی هم باید ترسره کړی، هغه لار چی تاسو یی ترسره کوی او تمه شوی چی باید په هغه لار ترسره ورسیدی.
2. د عامه ښکېلتیا او مشورتی تصمیم نیولو لپاره اړیکي ډیر مهم رول لوبه وی.
3. اړیکه د وزارتونو، ادارو، خصوصی سکتو او نورو شریکانو سره د خبرو اترو لپاره کلیدی دی.
4. اړیکه د ولسی جرګی شریکانو سره د خبرو اترو او همغږی لپاره کلیدی ده او د تصمیم نیولو په پروسی کی نقوذ کوی، ځکه چی دا د مختلفو انتخابونو ترمنځ د پیژندلو، تحلیل او پریکړی کی مرسته کوی.
5. اړیکي د ټولنی او ولایت په ګټه کی د مدافع وکیل لپاره کلیدی ده.
6. اړیکي هم در اوسیدونکو چلند په بدل کی مهم رول لوبوی: یو ښه خبر شوی استوګنځی به د لږ خبرتیا په پرتله ښه چلند ولری.

7. اړیکه د خلکو له خوا د هیلو د اداره کولو کی مرسته کوی. لکه څنگه چی تاسو پوهیږی، ستاسو بریښنا محدوده ده او د ښه اړیکو له لاری به تاسو وکولای شی په واضح ډول توضیح کړی چی تاسو څه کولای شی او څه نشی ترلاسه کولای.
8. د ځایی او ملی رسنیو سره اړیکې کولای شی ستاسو د کار اغیزه زیاته کړی.
9. د ټولټاکنو په دوره کی، هغه ولسی نوماندان چی د ټاکنو د ترسه کولو لپاره به یی د دوی د لاسته راوړنو او پلانونو په خبری اتری وکړی د غوره کیده امکانات لری.
10. ټولیز، اړیکې په ټولنیز کولو کی مرسته کوی. د نن ورځی په ژوند کی شخصی اړیکې کار و ژوند ته قوت بخښی.

عامه خبرې کول / د وړاندیزونو چمتو کول: ستاسو د اړیکو مهارتونو کارول د نوماندی یو مهم اړخ دی. پداسی حال کی چی دا ډار کېدای شی، د کومی اندیښني څخه په ښه توگه خبرې کول گټه وړ وی. که تاسو په عامه توگه ښه خبره کوئ نو دا کولای شی تاسو سره د کار او پرمختگ په برخه کی مرسته وکړي، د خپل ټیم یا سازمان پوهاوی لوړ کړي، او نورو ته زده کړه ورکړي. هر څومره چی تاسو غواړئ د نورو په وړاندې خبرې وکړئ، ستاسو لپاره به ښه یی او اعتماد به مو لور شی. که موږ د ټیم په غونډه کی خبرې کوو یا د مخاطبینو په وړاندې بیانیه ورکوو، موږ ټول باید وخت په وخت په عامه توگه خبرې وکړو. موږ کولی شو دا په ښه توگه سرته ورسوو او یا هم به خرابه توگه. او پایلې په کلکه اغیزه کوي چی خلک زموږ په اړه څه فکر کوي. له همدی امله عامه خبرې دومره اندیښنه رامنځته کوي.

ښه خبر دا دی چی د بشپړ چمتووالي او تمرین سره تاسو کولی شئ په خپل اعصابو باندې قابو وکړئ او په عادي توگه ترسره کړئ. د عامه سپیکر په توگه کولی شی ستاسو شهرت ته وده ورکړي، خپل ځان ته اعتماد راولي، او د بې شمېره فرصتونو پرانیستلو لپاره. ښه خبر دا دی چی په عامه توگه خبرې کول د زده کړی وړ مهارت دی.

د غوره وینا کونکی کیدو لپاره، لاندی ستراتیژی وکاروی:

- ✓ مناسب پلان جوړ کړی
- ✓ تمرین وکړی
- ✓ د خپلو مخاطبینو سره ښکیل شی
- ✓ د بدن حرکاتو ته پام وکړی
- ✓ په مثبت ډول فکر وکړی
- ✓ د خپل اعصابو سره همغږی شی

آیا تاسو فکر کوی چې تاسو د نیمایي صفحه لوستلو وروسته د خپل پریزنټیشن مهارتونو ته وده ورکړی؟ دا خوب لیدل دی. مگر اوس چې تاسو د دې اهمیت څخه خبر یاست، په انټرنټ کی ډیری سرچینې وگوري ترڅه ستاسو د اړیکو مهارتونو لوړولو او خپل زده کړه پیل کړی.

پلان کول او د خپل ټاکنیز کمپاین په اړه کار کول

بشپړ کمپاین کول یو انتخاب دی چې په پرتله یې لږ شمیر ښځینه نوماندان کولی شي په افغانستان کې برابر کړي، په تېره بیا که دوی د یوې لویې ډلې یا سازمان ملاتړ نه لري، دوی بودیچې ته لاسرسی نلري یا کله چې سیاسي او بازارموندنې پرته په ښاري او کلیوالی سیمو کې د ټول ټاکنو لپاره ودیروي د رای ورکوونکو د جذبولو لپاره وسیله او امکانات نلری. د بشپړې کچې ناستې او د رسنیو کمپاین باید د لږ شمیر ښځینه نوماندانو په پرتله د واقعیت وړ وي. نو له همدې کبله بریالي ښځینه نوماندان باید په منظم ډول پلان وکړي او هغه ټاکنیز کمپاین پلي کړي چې د دوی اړتیاوې او د هغوی حوزو ته ورته دي. دلته ځینې عملي سپارښتنې:

خپل ټاکنیز کمپاین ټیم د رضاکارانو سره تاسیس کړی: یو بریالي ټاکنیز کمپاین یوازې د یو کس پر بنسټ نشي کیدی. سیاست د ټیم حمایت دی - تاسو د درست لوبغاړو پرته نشئ بریالي کیدی، نو په دې فکر وکړئ چې په ټیم کې کوم څوک دي او آیا دوی ستاسو سره مرسته کولی شي. د سیاسي کمپاین پیل څخه مخکې، هڅه وکړئ د رضاکارانو ټیم جوړ کړئ، د کورنۍ غړي، ځوانان ستاسو د چاپیریال څخه ځانگړي مهارتونه یا نورې میرمنې چې ستاسو د پروژې سره یو ځای کیدو کې لیوالتیا لري. د ټاکنیزو مبارزو پلان او پلي کول کیدای شي د یوې ټیم ظرفیت لوړولو لپاره یو فرصت وي. د مثال په توگه، تاسو ځوانان د رسنیو / عامه اړیکو مشاور او د ټولنیز رسنیو د کارولو لپاره د

ټولنې مدیر په توګه پیدا کولای شئ. یا میرمنې چې تاسو سره د رایې ورکوونکو فعالیتونو سره رایه ورکوونکو، پوسترونو لګول یا دروازې په دروازه ښکېلتیا کې مرسته کولای شئ. د استازیتوب څرنگوالي پوهیدل مهم دي. د خپل کمپاین لګښتونو سره د معاملو لپاره د یو حسابدار درلودل به هم یو ښه نظر وي. هغه ټیم چې د اولی ورځې څخه روښانه مسؤلیت لري په ډیر احتمال به بریالي کیږي. توانمند خلک غوره کړئ چې د خلکو هڅولو توان لرې.

د بودیجه ورکولو فرصتونه وڅیړئ: بودیجی ورکونې یوه برخه ده چې تاسو په حقیقت کې مرستې ته اړتیا لري که چېرې دا ستاسو د لومړي ځل د ټول ټاکنو لپاره روان وي. حتی متضرر نوماندان یا هغه کسان چې د کمپاینونو تجربه لري باید د بودیجې راتیتولو ستراتیژۍ په ښه توګه د ټاکنیزو مبارزو څخه وړاندې کړي. د بودیجو راتلول د ځایي او ملي ټاکنو لپاره د کمپاینونو تر منځ ډیر توپیر لري. کانديدان اکثرا باید خپلو کورنیو، سیاسي ګوندونو یا لوی بودجه ورکوونکو ته ځان ورسوي او د ځانګړې ګټو ډلو سره همکاري وکړي چې په پراخه پیمانه مبارزه کې د فنډ اړتیاوې پوره کړي.

د خپلې بودیجې لپاره یوه مسوده جوړ کړئ: د قانوني تقاضا کوونکی ترڅنګ، مالي تمویل د کمپاینونه او غوره مبارزه کولو خورا مهمه برخه دي. محدود سرچینې سره، تاسو باید انتخاب کړی او پوه شئ چې په څه شیانو کې پیسې لګوي او څنګه. تاسو باید خپلې پیسې په اغیزمنه توګه وټاکئ ترڅو رایې ورکوونکو ته ورسېږئ او قناعت وکړئ، چې تاسو ته رایه درکړی او ستاسو مخالف نه. ترټولو ناوړه کمپاینونه هغه شیان پیسې ضایع کوي چې یو ځواکمن پیغام نلري. ستاسو پوښتنه دا ده: آیا زه خپلې پیسې په سمه شیانو لګوم؟

د پلان جوړونې / مالي لومړیتوب ، اداري او لوجیستي اړخونه: ټوله جزیات پلان د ټولو ضروری شیانو، اقدامات، د کمپاین کارونه باید ۴۸ ساعته مخکې له ۲۰ د اکتوبر تر سره شوی وي. دا پلان نور کاري تشریحات پکې شامل دی چې د موخو، فعالیتونه او اړینو سرچینو (مالي، اداري او لوجستیکي) شامل دی چې ده مهال ویش پر بنسټ جوړ شوی. ۳۲

د وخت اداره کول:

ستاسو د وخت اداره کول په 20 ورځو کې بريالي کولو لپاره کلیدي عنصر دی چې تاسو د رایې ورکوونکو قانع کول لپاره یی لری چې تاسو غوره کانديد یاست. دا مهمه ده چې هغه وخت تنظیم کړئ کوم چې تاسو شتون لرئ او ځان او ستاسو ټیم هڅوي ترڅو په دې پوه شي. لومړیتوب ورکول هغه اړین مهارت دی چې تاسو اړتیا لرئ د خپلې هڅې او ستاسو د ټیم خورا غوره کارولو ته اړتیا لرئ. دا هم یو مهارت دی چې تاسو باید په خپل ژوند کې د آرام او ځای جوړولو ته اړتیا لرئ ترڅو تاسو کولی شئ خپل انرژي تمرکز او هغه شیانو ته پاملرنه وکړئ کوم چې. موضوع ته لومړیتوب ورکړئ ټول هغه فعالیتونه چې ستاسو د کمپاین پلي کولو لپاره اړین دي د هغو دندو لست کولو لپاره چې تاسو یې اړتیا لرئ لست کړئ - په بل عبارت په ساده توګه د 'کار کولو' لیست راټول کړئ. دا ترلاسه کړئ چې لوی کارونه د مدیریت وړ کسانو ته راکښته کړئ او ممکن شاید 'اوس'، 'سبا' یا 'دا اونی' ته خپل لیست په شیانو ویشئ. ته یوازې ۲۰ ورځی لری.

23	24	25	26	27	28	29
30	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20

ټول اړونده اسناد او د تازه معلوماتو لوستل: دا مهمه ده چې تاسو او ستاسو ټیم د ښځینه نوماندانو لپاره د قانوني مقرراتو او د ټاکنو خپلواک کمیسیون د ښځینه نوماندانو د چلند په اړه پوهه ولری. د رادیوګانو، ورځپاڼو، ټولنیزو رسنیو او د ټاکنو خپلواک کمیسیون ویب پاڼو څخه د سیاسي او ټاکنیزو پرمختګونو په اړه خبرتیا به تاسو سره د پریکړو اخیستلو کې مرسته وکړي او د غلطو یا منع شویو اعمالو څخه مخنیوي وکړي.

ستاسو سياسي منشور: ستاسو منشور ستاسو د ټولنې لپاره ستاسو نظرونه او وړاندیزونه سره يوځای کوي، ستاسو دلایل او مهارتونه چې دا بیانوی چې تاسی د ولسی جرگی غوره غړي یاست. دا ټول ستاسو کلیدي پیغامونه دي. ستاسو کلیدي پیغامونه هغه کلمې او جملې دي چې ستاسو ټاکنیز کمپاین په ترڅ کې چمتو کوي - هغه مهم پیغامونه چې تاسو یې غواړئ ستاسو ټاکنیزې حوزې / برخه اخیستونکي به اوریدل او یادونه وکړي. په سیاست کې، مهمې پیغامونه د سیاسي گوندونو یا افرادو لخوا رامینځته کېږي چې د کلیدي سیاسي یا ټولنیزو مسلو په اړه موقفونه تشریح کړي. تاسو کولی شئ خپل سیاسي منشور او کلیدي پیغامونه چاپ کړئ ترڅو ستاسو په احتمالي رایه ورکوونکو، جوماتونو او دروازو کې د رایه ورکوونکو څخه بهر وی.

د کلیدي پیغامونو گټې:

- مهم پیغامونه اصلي ارتباط دي چې ښځینه نوماند غواړي د رایې ورکوونکو په ذهن کې مینځ ته راوړي
 - یوه روش چې ښځینه نوماند ته به اجازه ورکړي چې په ډیر مسلکي ډول کار وکړي
 - کلیدي پیغامونه د مسلکي میتودولوژي لیست دي چې کیدی شي رایې ورکوونکو، د مطبوعاتو بیاناتو، اعلامیه یا ستاسو د اوریدونکو سره د بل کوم تبادلې تشریح کولو لپاره خورا ګټور وي.
- کلیدي پیغامونه تعقیب او منظمه تازه معلومات د CECG غړي ته اجازه ورکوي چې د ټاکنیز پړاو په مختلف پړاوونو کې ستراتیژیکي تحلیلونه او د افغانستان سیاسي شرایطو سره شریک کړي.

د خپل کمپاین د مهمو پیغامونو چمتو کول: داخلي او اغیزمن توضیح شوی، کلیدی پیغامونو باید د ټاکنیزو پروسو د مهمو موضوعاتو او د ټاکنیز پړاو پړاوونو په اړه لنډ او مستقیمه بیانونه وي. د مهمو پیغامونه جوړول لږ کار دی. دوی دواړه باید ټول لیدونکي ته واضح وي مګر په ورته وخت کې د اړونده معلوماتو سره کافي اندازه لاسته راوړنه د ونډه لرونکي د ګټو ثابلولو لپاره ده. هغه فاکتورونه چې باید په پام کې ونیول شي:

- یو پیغام باید لنډ وي: رایې ورکوونکي د اوږدې مودې اوریدلو لپاره خورا لږ صبر لري او به دی اړه اندېښنه خورا مهمه ده - ځکه د رای ورکوونکو پام محدود دی. تاسو باید د دې توان ولري چې خپل پیغام رایه ورکوونکي ته په یو دقیق او یا هم په مؤثر ډول سره ورسوي، په دغه طریقی تاسی کولای شئ چې د دوی پام او ممکن د دوی رایې له لاسه ورکولو څخه مخنیوی وکړئ. مهم پیغامونه باید د ټاکنو

د ښکېلو اړخونو پاملرنه تر پوښښ لاندې راولی او واضح او رښتین وي.

- معلومات باید د اعتباري وړ وي.
- هغه کلمې وکاروی چې ستاسو د اوریدونکو د احساساتو قضاوت وکړي او د دفاعي چلند په ځای، د بدلون د راوستلو هڅه وکړي.
- پیغام باید په نښه شي
- یو پیغام باید څو ځلې تکرار شي. پیغامونه باید رایې ورکوونکي ته تکرار شي که چیرې تاسو غواړئ چې په هغو اغیزمنۍ- اغیزی ولری
- یو پیغام باید رښتینې او د باور وړ وی ځکه چې پیغام باید د کاندید د ارزښتونو، کړنو، پالیسیو او تاریخ سره سمون ولری. او د کاندید د شالید سره متناقضه نه وی. او بل داچې یوځلې ستاسو ټاکنیزې مبارزې کمپاینران پریکړه کوي چې ستاسو پیغام رایې ورکوونکي ته ورسوي او هغوی دی ته وهڅوي چې ستاسو کاندید ته رایه ورکړي، نو تاسو باید په هر فرصت کې ورته پیغام بیا تکرار کړئ.
- یو پیغام باید داسې وی چې د نورو کاندیدانو سره توپیر ښکاره کړي. ځکه چې رایه ورکوونکي باید د تاسو او نورو نوماندانو ترمنځ انتخاب وکړي، تاسو باید دا رایې ورکوونکو ته روښانه کړئ چې تاسو د نورو نوماندانو څخه څه توپیر لري.
- مهم پیغامونو تر شا هدف ته اړتیا لیدل کیږي – ځکه ډیری وختونه د خبرتیا، پوهاوی تولید یا د ټاکنو پروسې کښی بدلون راوستل اړین دی.
- د ساده ژبه څخه دی باید کار واخیستل شي ترڅو ټول لیدونکي پری پوه شي او د لاس رسی وړ وي. دا پدې مانا ده چې د ټاکنو تخنیکي اصطلاحات باید د افغان دولت لخوا وپیژندل شي. له دې امله، د ټولټاکنو جرگه او تخنیکي ژبه سره دی احتیاط وشئ!
- پیغام کښی باید تر ممکن حده پورې جوړ جاری شتون ولری په داسې حال کې چې د کورنیو څارونکو رول د ټاکنو نیمگړتیاو او زیانونو پیژندنه ده، نو ځکه په پیغام کښی جوړ جاری یو گټور پل دی د مشروع انتقاد، د حل لاره، سپارښتنو او یا نظرونو سره چې د ټولټاکنو روانې پروسې او په ټولیزه توگه د افغان ډموکراسۍ سره مرسته او وړاندیزونه کوي.

د هری یوې کلیدی پیغام غوښتنه د پوښتنو له لارې:

آیا دا د اعتبار وړ دی؟ ډاډ ترلاسه کړئ چې مدارک ستاسو د اصلي پیغام ملاتړ کوي.

آیا په اسانۍ پوهیږي؟ خپل ژبه جامع، مسلکي او د هغه ځای جوړ کړئ.

آيادا مثبت دی؟ مثبت اوسی او فعاله ژبه استعمال کړئ.
آيا دا موخې لرونکی دی؟ ډاډ ترلاسه کړئ چې ستاسو پیغام ستاسو د اجندا په توګه استازیتوب کوي.

د مهمو پیغامونو ساحې

ستاسو د رایې ورکونکو د ژوند کیفیت لوړولو لپاره ستاسو نظرونه او وړاندیزونه	د لومړنیو خدمتونو د ښه تر سره کولو لپاره تحلیل او وړاندیزونه	په سیاست او ټولنیز ژوند کې د ښځو او ځوانانو ګډون	ستاسو شخصي ارزښتونه، ولې تاسو غوره نوماند یاست؟
ستاسو د ټولنې راتلونکې	مالي امنیت	اخلاقيات	امنیت
د حکومت سره اړیکې	چاپیریال	د ماشومانو حقوق	ترانسپورت
سوله او ثبات	ستاسو اړیکې، هغه خلک چې ستاسو د نوملند تصدیق کوي	د EMBS ظرفیت جوړونه	اقتصاد
د ځوانانو ګډون	ولایتی زیربناوې	زده کړه	روغتیا او روغتونونه
د اقلیتونو ګډون	اوبه	کرڼه	بشری حقوق
د یووالی بشپړتیا او د فساد په وړاندې مبارزه	سرکونه	د ښځو مشرتابه	دیموکراتیک ارزښتونه
شفافیت	او ډیری نور ستاسو په ټاکنیزو حوزو کې نږدې نږدې ښکیلتیا لري.....		

آيا تاسو وړ (موفقه) نوماند ياست؟

1. د ټولو دلایلو یو لست ترتیب کړئ چې ولې رایه ورکوونکي باید تاسو د ولسي جرگې نوماند ته رایه ورکړي.
2. د پورته څخه ډیرې هڅونکي دلیلونه غوره کړئ، په اړه لنډ بیان ولیکئ. دا باید د دې پوښتنې ځواب وي چې "ولې تاسو د دې دفتر ته ځئ؟" یا "ولې زه ستاسو ملاتړ کوم؟"
3. بیانيه دی په لوړ غږ سره ولوله او وخت دی خپل ځان سره تنظیم کړه، تاسو باید وکوالی شئ چې د یوه دقیقه څخه په لږ وخت کښی خپله بیانيه پای ته ورسوی. که د تاسو بیانيه د یوې دقیقه څخه زیاته شوه نو تاسو باید خپل پیغام کم کړی او د اضافی جملاتو او عبارتو څخه ډډه وکړی. په یاد ولرئ چې رایه ورکوونکي به ستاسو د لسو دقیقې ټولو خبرو ته به پام نه کوي.
4. خپل پیغام د پورته معیارونو په وړاندې وټاکئ. آیا دا د اعتبار وړ او رښتینې ده؟ آیا د تاسو بیانونه د خپلې تیرې شخصي تجربې سره همغږی لری؟ آیا تاسو د هغو شیانو په اړه خبرې کوئ کوم چې ستاسو د رای ورکوونکو لپاره مهم دي؟ که چیرې تاسو د یوې دقیقه په دوران کې روان یاست، شاید چې هغه اضافه کلمات او جملې تاسو وکولی شئ چپي حذف کړی، آیا تاسو د خپل نوماند او ستاسو لوی مخالفین ترمنځ روښانه انتخاب وړاندې کوئ؟
5. اوس خپل بیان بیا له سره ولیکئ، هغه شیان په پام کې ونیسئ چې تاسو یې لومړی ځل له لاسه ورکړی وو. تاسی بیا هم باید خپل پیغام په یوه دقیقه کې وساتئ. لکه څه رنگه چې تاسو دا بیان لیکئ او بیا یې لیکئ او لکه څنگه چې تاسو د رایې ورکوونکو سره خبرې کول او څه قسم چې تاسو یې پیل کوئ، دا به وده ومومي.

خپل هدف باید تعقیب کړی: کله چې تاسو د خپلو نظریات، وړاندیزونه، ارزښتونه، او مهارتونو په اړه خپل کلیدي پیغامونه جوړ کړئ، نو تاسو باید د رایې ورکوونکو ټولو گروپونو او رسنیو ته ورته پیغامونو ته ادامه ورکړئ. رایه ورکوونکی باید ستاسو د کمپاین اصلي هدف ته روښانه څرگندونه ولری، هرکله چې تاسو خپل پیغام تکراره وی خپل نوم خپل شهرت د نوماند په توگه جوړ کړئ. په یاد ولرئ چې رایه ورکوونکي به په هغه څه هیر کړی وی چې تاسو خپل وینا کښی ویلي وه. دوی به ستاسو پالیسی یا د نوماند شالید او هغه طریقه چې دا ټول ورسره یوځای کیږی نه یاده وی، خو دوی به په یاد ولری چې تاسو د هغوی په وړاندی څنگه احساس لری.

د خپل احتمالي رایې اخیستنې لپاره پلان جوړونه:

د ښځینه نوماندانو د سهمیه او د SNTV سیستم د کود سره، تاسو په ولسي جرگه کې د څوکۍ ترلاسه کولو لپاره ښه فرصتونه لرئ. د رایې ورکونکو شمیر څخه د ځان ډاډه کولو لپاره د پام وړ ده چې د رایې ورکونکو د ښه شویو ډلو پېژندل او تعریف کول د کلیدي پیغامونو تعریف کولو څخه خورا مهم دي. تاسو اړتیا لرئ چې رایه ورکونکي په خپل ولایت کې د مدیریت وړ گروپونو ته وقف کړئ. دا هغه بنسټ دی چې تاسو به یې وروسته د ځانگړو رایه ورکونکو د ښه کولو لپاره د یوې ستراتیژۍ پراختیا لپاره کار ترې اخلی. خپل د مبارزې ټیم سره، خپل ټاکل شوي ساحه سره مو ځان آشنا کړی په داسې حال کې چې په افغانستان کې ډیری کلتوري مساوات شتون لري، په قومي لحاظ خبرې کوي، افغانستان یو هیواد دی چې فرهنګي تنوع لري. لکه څنګه چې د کلی خلک د ګاونډي کلي سره توپیر لري. نو خپل رایه ورکونکي په احتیاط سره وګورئ. تاسو باید پوه شئ چې کوم رایې ورکونکي ستاسو د رایې هدف جوړوي، او څوک چې ستاسو ګټونکي ایتلاف رامنځته کوی او تاسی بریابیتوب ته نږدی کولایشی د کمپاین په پلان کې یې ولیکي.

د ناظرانو د فعالیت څخه په ګټه هرټاکنیز مرکز کینی ښځینه رایه ورکونکو باندی د تمرکز درلودل :

2018 پارلماني ټولټاکنو کښې ښځینه رایه ورکونکي د راجسټر شوو رایې ورکونکو 34٪ برخه ښيي. په 2014 کښې، په رایه ورکولو کښې د ښځو ګډون په ترتیب سره 36٪ او 37,6٪ د ولسمشریزو ټولټاکنو په لومړي او دوهم پړاو کې ښودل شوي. تاسو لپاره د یوې ښځینه نوماند په توګه، دوی ته د انتخاب لپاره غوره انتخاب کونکي په شمیر رازی ځکه چې دوی کولی شي په ولسي جرگه کښې د ښځو لپاره استازیتوب اړتیاو په اړه پوه شي. تاسو کولی شئ د ښځینه رایه ورکونکو سره په بیلابیلو موقعیتونو او حالتونو کې لیدنه وکړئ: په کور کې، په ښار کښې، په ښوونځي او پوهنتون کې، په کاري ځای کې، د میندو مرکزونو کې، او نور. په پیغامونو کې باید د مختلفو ټولنیزو او مختلفو غوښتنو په پام کې نیولو سره برابر شي د ښځو اقتصادي تمرکز، د پام وړ کولو لپاره او د دوی د غوښتنو پیاوړتیا لپاره په حقیقت کې د O-20 په اړه د ښځینه نوماند لپاره ځي او رایې ورکوي.

د ځوانانو په رایې دی تمرکز وشي نارینه او ښځینه ځوانانو دواړو باندې:

ځوانان، ځکه چې دوی د جنسیت توازن مسلو ته ډیر حساس وي، په ځانګړې توګه کله چې زده کړه ای کړی وي، د ښځینه نوماندانو په ګټه د رایه ورکونکو جدي احتمالي رایې په توګه وپېژندل شي. ځکه دوی کولی شي په اسانۍ سره د ورکشاپونو او مناظرو له لارې په

سیمه کښی اسانتیاوی را منځته کړي. ځینې وختونه، مناسب معلومات او د مختلفو هدفونو ډلو لپاره یو مشخص ترانس ته اړتیا وي. له دې امله، تاسو باید د خپل ټاکنیز کمپاین ټیم سره ناسته ترسره کړئ ترڅو ستاسو د لیدونکي د مختلف ډلو لست او روښانه کړئ. هغوی څه ته اړتیا لري او تاسو غواړئ چې څه واورئ؟

زده کونکي	ستاسو د ولایت مشران	ستاسو د ولایت ځوانان	ستاسو د ولایت ښځې
د مارکیټ کارگران	هغه خلک چې معیوه دی	د اړتیاو وړ خلک	دولتي او ملکي کارکوونکي
امنيتي ځواکونه	ښوونکي	د کرنې کارگران	ښاري کارکوونکي
بېلابېل قومونو	کوچیان	د جومات مقتیان	ستاسو د ولایت نارینه
په دې باید ځان پوه کړو چې د هغوی غوښتنه څه ده او له هغو څخه دې پوښتنه وشي چې تاسی هغو ته څه کولای شئ تر سره کړئ؟			

رایه ترلاسه کړي: دا پدې مانا ده چې تاسو باید هدف ته د رسیدو لپاره د مختلفو هدفونو ډلو رای وړکوونکو سره وگوري ځکه که چیرې رایه ورکوونکي ستاسو د مهارتونو، ارزښتونو، نظرونو او وړاندیزونو په اړه معلومات ونه لري دوی به تاسو لپاره رایه ورنکړي. انفرادي رایې ورکوونکي ډیرې وختونه احساس کوي چې د دوی پوه رایه ده او کومه اغیزه به نه لري.

ټولنه په خوزښت راوستل یا متحرک کول :

تاسو د ټاکنیز کمپاین د یوې برخې په توګه، کولی شئ د ټولنې متحرک کولو تخنیکونه تر سره کړي تاسو کولای شئ چې په دغه ډول سره ځان د ټولنې خلکو، ډلو یا سازمانونو سره ښکېل کړئ چې د تاسو په ټاکنیز حوزه کې د کلیدي موضوع ګانو د حل او د حل لارې په اړه د یوځای کولو ارزونه وکړي (روغتیا، اقتصاد، تعلیم، چاپیریال یا نور اړتیاوې د دوی خپل نوښت یا د نورو لخوا هڅول). متحرک کول د مشورتي تصمیم نیولو لامل ګرځي. په دې پروسه کې تاسو کولی شئ جدول ته مختلف متخصصین راوباسئ، په شمول د هغه کسان چې میز ته راځي چې ممکن د پریکړې کولو په پروسه کې ښکېل نه وي. متحرک کول د پارلماني غړو، سیمه یزو حکومتونو، سوداګریزو، مدني ټولنې او د ټولنې غړو ترمنځ قوي اړیکي هم پیاوړي کوي.

- ټولنې سره د پریکړه کولو پروسه د تاسو ټولنې ته دا وړتیا ورکوي چې:
- د هغو پایلو لپاره چې تاسو یې ترلاسه کول غواړئ پراخ، هر اړخیز لید یا اجنډا جوړه کړئ
 - د ټولنې ونډه اخیستونکي د خپلو پانګوالو او احتسابی ملګرو په توګه د ټولنې د پایلې اجنډا په ترلاسه کولو کې د مرستې وکړئ
 - د ټولنې د اړتیاوو ارزونه لپاره ډېري وقت، اړونده او باوري معلوماتو او نورو معلوماتو کارول، پریکړې کول، پرمختګ، څارنه کول او د حساب ورکولو یقیني کول دي.
 - د اغیزمنو ستراتیژیو پلي کولو لپاره یو کاري پلان باید جوړ شئ چې ستاسو د ټولنې لید او اړتیاوو سره سمون ولري
 - د ځان داډه کول د پایلو په واسطه د مالي تمویلولو ستراتیژیو، ستراتیژیکو متحدینو او ملاتړو عامه پالیسیو پایښت لپاره د پام وړ پروګرامونو او وړتیا درلودل چې ساختماني نابرابري چې د متفاوتې پایلې سره مرسته کوي او پیاوړي کوي.

بینر، سټیکر، پانې او د بورډونه کارول :

تاسو د مالي امکاناتو سره سم، بینرونه، سټیکر، پانې او بورډونه وکاروي. د دوی کارول باید د رایې ورکونکو د پېژندل شویو ډلو په نښه کولو لپاره د ټاکنیزو حوزو په ځانګړو جغرافیائی برخو لکه ګاونډیو، کلیو، مارکېټونو، شاپلو سیمو، روغتونونو، تعلیمي مرکزونو او سپورټي اسانتیاوو باندې تمرکز وکړي. که تاسو محدوده سرچینې لرئ، په دې وسیله ډیره برخه مه اخلئ. ستاسو کمپاین ټیم کولی شي چې هر چېرته خلک په لوی شمیر کې راټول کړي او دا کېدای شي چې په ښارونو، پوهنتونونو، فابریکو، جوماتونو، ترانسپورت سټیشنونو کېږي وي.

د ټاکنو د لگښتونو محدودیتونه (۷۷ ماده، د ټاکنو قانون) ټول رسنۍ، صوتی، تصویری، چاپی او برقی باید خپل راپور د ټاکنو کمیسیون ته وړاندی کړی چی د نوماندانو د کمپاین په دوری کی څه مبلغ پیسی یی د هر نوماند څخه ترلاسه کړی دی.

د رسنیو څخه کار واخلئ ترڅو خپل پیغام انتقال کړئ:

په ولایتونو او ملي کچه د رسنیو پوهاوي مناسب کار دی چې د رایې ورکونکو شمیر چې تاسو ته رسیدلی شي ضرب کړئ. دودیزو او مهمو سترو رسنیو (رادیو، تلویزیون، خبري ویب پاني په ملي او سیمه ییزو کچو کې نورې دوره) زیاتره د آزاد مدیر پوښښ وړاندې کوي او ښايي د ښځینه نوماندانو تمرکز وکړي ځکه چې هغوی د نارینه همکارانو په پرتله د ټاکنو په پرتله خورا لږ دي. دا د رسنیو لپاره هم لاره ده چې په سیاست کې د جنډر توازن وده وکړي. همدارنګه، د رسنیو او حکومتوالی په برخه کې یو شمیر نړیوال نادولتي موسسې د ځانګړو پروګرامونو ملاتړ کوي چې هدف یې د ښځو نظرونو او لیدونو ته وده ورکول دي. یو اجنډا پلان کړئ او تر ممکن حد پورې د لیدلو هڅه وکړئ.

د کانديدانو د اهدافو نشرات او خبرونه: (۷۸ ماده، د ټاکنو قانون) د ټاکنیز کمپاین په ترڅ کې، تلویزون، رادیو، ورځپاڼه، خپروني او نورې ډله ایزې رسنۍ کولی شي د کمیسیون لخوا منل شوی پروسیجرونو سره سم خپرونی خپور کړی، نوماندان، نظرونه او مقاصد په عادلانه او منصفانه ډول ترسره کړي. (دولتي رسنۍ مکلف دي چې د نظرونو، موخو او د نوماندانو منشور په منصفانه او بې پلوه توګه خپاره کړي او پداسې حال کې چې د کمیسیون طرز العمل ته پام کوي). ټولنیز رسنۍ باید د نوماندونو تبلیغات ۴۸ ساعته مخکې له انتخابات ورځ باید بند او خپور نکړی.

محلی او سیمه ایز رادیو سټیشنونه لومړي رسنۍ شریکان دي:

محلی او سیمه ییزو رسنۍ د ولسی جرګی ټاکنو کمپاینونو کې مهم شریکان دي، ځکه چې ډیری ځایي رایې ورکونکي هره ورځ د انتخاب لومړنۍ وسیله رادیو ته غوړ نیسي. په ولایتونو کې، په تیره بیا په کلیوالي سیمو کې رادیو چینلونه د قوي اوریدونکی څخه خوند اخلي، او په دې توګه باید د ښځینه نوماندانو لخوا لومړیتوب ورکړل شي. سلام وطندار او کلید، دوه خپلواک رادیو شبکې چې په ولایتو کې په لسګونو سټیشنونه لری، د ښځینه نوماندانو لپاره د رسنیو شریکان دي په عمده ډول د هیواد په کچه د هیواد پوښښ او د دوی د ظرفیت لوړولو لپاره د مدیریت کړنې پر بنسټ.

سلام وطندار او راډيو کليد شبکې: کليد راډيو يوه شبکه پر مخ وړی چې ۱۱ فعال راډيو استیشن لری چې ۳۲ نور راډيو ستیشن تړل شوی دی. سلام وطندار ۶۷ راډيو استیشن لری چې په ۳۴ ولایتونو کې فعالیت ترسره کوی او تحقیقات شایې چې نږدې ۱۴ میلیون اوریدونکي لری. دا دوه راډيو گانې په افغانستان کې تر ټولو مخکښ او فعالی راډيوگانې دی چې کولای شی ده هغی څخه خپل د کمپاینونو لپاره گټه پورته کړی.

سیمه ایز او ملي کچه د تلویزون ارزښت:

سیمه ییزه او ملي تلویزیون چینلونه، د عکس په لحاظ د دوی پیاوړي اغیزو له امله، په کمپاین کې مهم رول لوبوي، او د ښځینه نوماندانو له خوا بې پروایي نه وي، حتی که څه هم خبرونو او بحثونو پروگرامونو ته لاسرسی ځینې وختونه محدود دي. دا مهمه ده چې د ملي تلویزیوني چینلونو هدفونه له دې وروسته چې دوی پراخه لیدونکي جذب کړي او نورو رسنیو ته یې د کاپی پست ادیتوریل کې جذب کړي، په داسې حال کې چې سیمه ییزو تلویزیونونو د پیاوړتیا وړ ظرفیت لري چې په ولایت کې رایه ورکونکي راوړي. لکه څنګه چې بی بی سی، الجزیرې، CNN او سي سي ټي وي نړیوالې تلویزیون کولی شي په افغاني رسنیو اغیزه وکړي کله چې ښځینه نوماندان په سیاست کې، د جنسیت مسلې پوښي.

د ټاکنو پروسې په ترڅ کې په رسنیو کې د ښځو کموالی. د ۲۰۱۴ کال ولسمشرۍ تیر ټاکنې چې هیڅ کوم ښځینه نوماند نه وو حتی د معاونیت به برخه کې هم کوم ښځه ځان یې نه وو ټاکلی. ښځینه سیاسي فعالین په څرګند ډول د رسنیو په اصلي خبرونو کې بې نظیر و، په ځانګړی توګه په دولتي رسنیو کې، لکه څنګه چې د اروپايي اتحاديې د ټاکنو ارزونې ټیم وروستی راپور کې تشریح شوی. په لومړۍ دور کې، سوداګریز اعلاناتو کې، پرته له شمشاد تلویزیون چې یوازې ۴ سلنه ښځینه سیاسي کارپوهې یې دعوت کړی وو.

د بدیل ټاکنیز کمپاین دودیزه مقاصد: په ټولیزه توګه کمپاین چلول په ګډون د ټولټاکنو اړوند فعالیتونه چې کانديد ته وده ورکوي ښايي ثابت او ځيني اغيزمن ثابت کړي، په ځانګړې توګه د احتمالي نیوکې او د ښځینه نوماندانو په وړاندې تاوتریخوالی کې. د ټاکنیزو مبارزو د کچې کموال په داسې حال کې چې د رای ورکونکو ته د رسیلو لپاره مناسبه وه، د کمپاین لګښتونه کم کړي او د بریالیتوب ظرفیت ته وده ورکړي، پداسې حال کې چې د خطر کموی.

بښځينه نوماندان او تاوتریخوالی: د 2010 کال پارلماني ټاکنو لپاره د OSCE / ODIHR د ملاتړ ډلې راپور سره سم "د بښځو لږ استازیتوب د 2010 پارلماني ټاکنو کلیدي بڼې پاتې دي. د ټولو نوماندانو یو اځی 16 سلنه بښځينه وه. د بښځينه کانديدانو او د دوی کارکوونکي د طالبانو او نورو غیرقانوني وسله والو ډلو لخوا د تاوتریخوالی او ډار ځانگړی هدفونه وو. د بښځينه کورنیو څارونکو او د نوماندانو د استازو نښته شمېره د بښځينه رایې اچونې په مرکزونو کې د درغلیو فرصتونه زیات کړل."

یو باصلاحه رسنۍ / د عامه اړیکو سلاکار ګمارل: څرنګه چې د رسنیو سره اړیکه ټینګښت وخت نیسي او ممکن د اغېزمن پوښښ په لحاظ خطرناکه وي، دا مشوره ورکول کيږي چې د باوري او وقف شوي رسنیو / عامه اړیکو مشاور په غاړه ولري، څوک هم زده کوونکی، یو کس وي چې ژورنالیستانو او مشر رئیسانو، د مرکې، بحثونو او د کمپاین راپورونو ځای نیسي. دا اړیکې باید په سمه توګه په کمپاین کې وي، ځکه چې ټول کانديدان باید د رسنیو سره همکاري وکړي او له دې کبله سيالي به سخت وي. دا د بښځينه نوماندانو لپاره خورا ستراتیژیکه ده چې د رسنیو سره اغېزمن شبکې رامینځته کړي، ترڅو د رسنیو سره اړیکه ونیسي او خپل نوماندی په غوره توګه وده کړي. په دې توګه، بښځينه ژورنالیستان په رسنیو کې د بښځينه نوماندانو مثبتو نکتو ده، ځکه چې دواړه نوماندان او ژورنالیست د جنسیت د مدافعې په اړه ورته اندېښنې شریکوي. د رسنیو مشاور یو بل ګټې د هغه ظرفیت دی چې کله یې رسنۍ په پوښښ کې ناسم بیانونه یا افتراونه کوي، د اصلاحاتو غوښتنه وکړي.

د ټولنیزو رسنیو کمپاین: د ورځنی انټرنټ پراختیا پر اساس، په ځانګړې توګه د مېایل استفاده کونکی (اوسط ۲۰ میلیون کسان)، د مېایل او ټولنیز رسنۍ یوه مهم وسیله جوړه کړې چې د هغې نه کیدای شى د ځوانان به خوځښت کې ګټه واخیستل شى. د ۲۰۱۷ کال د دسامبر میاشتې تر ۳۱ نېټه پورې ۵,۷ میلیون د انټرنټ ګټه اخیستونکي ثبت شوى وو. (۱۵,۷ فیصد د نفوذ کچه) د ۳,۲ میلیون فیسبوک ګټه اخیستونکي (۸,۸ سلنه د نفوذ کچه) د مجموع ۳۶,۳ میلیون خلک.

د ټولنې مدیر: د ټولټاکنو په پروسه کې د رسنیو کمپاین معمولا یوه ارزانه مسله ده. حتی د وقف شوي ادارې پرته، دا د رسنیو مسؤل، د ټولنیزو رسنیو مدیر، یو عکس اخیستونکي / د ویدیو کامیرانمن، ډیر وخت شامل دي. یو ښه مشوره داده چې باید د ټولنیزو رسنیو په

کارولو کې د ښه ظرفیت سره د یو زده کونکي انتخاب کړي. په ۲۰۱۴ کال کې ۷۶ سلنه ټولنیز رسنۍ کار اخیستونکي د خپل مایل نه واصلدل. (سرچینه: ATR مشاوره، ۲۰۱۴) اصلی ټولنیز شبکی عبارت دی له فیسبوک، وټس اپ، ایمو، انستاگرام، تویتر، وی چټ، ټانگو. د ټولو ټولنیز رسنۍ شخصی صفحی ارزول گیری. (لاندی ولولی)

ټولنیز رسنۍ په افغانستان کېنۍ: گټه اخیستونکي او مشارکت^۱ – د ۲۰۱۷ کال پر بنسټ، انټرنټ او ټولنیز رسنیو کاروونکي په لویه کچه ښاري او ځوان پاتې دي. د ۲۰۱۷ کال د باور وړ مطالعی پر بنسټ (Altai Consulting) ۸۰ سلنه گټه اخیستونکي د ۱۸ تر ۳۰ کالو تر منځ عمر یی درلودل. مگر د هغو کسانو چي د ۳۰ کلونو څخه زیات عمر لري، ښځینه د ټولنیزو رسنیو کارونکي دي، ځکه چي ښځینه پس له ۳۰ کلنه بیرته د ځوانیده احساس کوی. د ټولنیز رسنوی گټه اخیستونکي تر ډیره با سواد خلک دی او جنسیت پکښی د اهمیت وړ ندی. ۲۱ سلنه د ټولنیزو رسنو گټه اخیستونکي د مکاتبو شاگردان دی چی د نارینه او ښځینه توپیرر بکی نشته. که څه هم دا تعداد د شاگردانو به گډون، استادان او کورنی ښځی هم پکی شامل دی. پداسی حالی که چی نارینه گټه اخیستونکي د مختلفو وظایفو خاوندان دی. ټولنیز رسنۍ به دوه ډولو گټه اخیستنی باندی متمرکزه ده، ۹۵ سلنه خلک د فیسبوک اکاونت لری، او ۷۵ سلنه د فیسبوک مسنجر اکاونت څخه کار اخلی، ۸۴ سلنه گټه اخیستونکي د فوری پیغام استونکي برنامو څخه گټه اخلی، تویتر د محدود او لوړ کچه کسان کار اخلی، رسنۍ سازمانونه (۱۸ سلنه) دولتی او بین المللی سازمانانونه (۲۹ سلنه) او مرکزی احصایی دفاتر (۱۰ سلنه) یادی ادارات او سازمانونه تر ټولو زیات د فیسبوک صفحات ځان ته نیولی. د ټولنیز رسنۍ اصلی گټه اخیستونکي تر ټولو زیات دوستان لپاره (۵۶ سلنه) کورنی لپاره (۲۵ سلنه) کار اخلی. ښځینه خپله محدوده یوازی د باور وړ کسانو او کورنی کسانو ته اختصاص ورکړی چی (۳۵ سلنه) ده. ټولنیز رسنۍ لکه دوه سره توره د خلک په نظر دی چی ۵۹ سلنه خلک ټولنیز رسنۍ د جنسیت اغیزو په برخه کی مثبت بللی او ۶۲ سلنه خلک دا یی فساد منبع بللی ده. (لکه چی د ۲۰۱۴ کال په ټاکنو کېنۍ) اغیزمنان او سازمانونه د ټولنیزو رسنوی تنظیم او څارنی ته اړتیا احساسوی.

د ټولنيزو رسنيو منځپانگه: موافقه بايد د نوماندانو په پروگرام او فعاليتونو کې ترسره شي. وېډيو او عکسونه د دروازې تر دروازی کمپاینونو، غونډو، او نورو مهم پېښو کې وېډيو په اسانۍ سره آنلاین کولی شي او خلکو او رسنيو ته د لاسرسۍ وړ وي. همدارنګه رای پانې، د رسنيو خپرونه، پروگرامونه او د کمپاین پیغامونه باید د رایې ورکونکو لپاره د رسیدو لپاره پورته شي.

د خوندیتوب مشخص تدابیر: د هدفونو د خطرونو محدودولو لپاره یو شمیر محدودیتونه کیدای شي تصویب شي: په فیسبوک او ټویټر کې مخکې فعالیتونه اعلان نه کړئ، خپل ځان، دوست، خپلوان، یاغیان ښکاره مو نکړئ، د بیلګې په توګه حساس وټس اپ ډلو ته حساس معلومات محدود کول.

د آنلاین مارکیټ توګی: فیسبوک او ټویټر د پیسو د اعلاناتو خدماتو لپاره د پليټ فارم په توګه هم کارول کیدی شي چې د مخابراتو او رسنيو شرکتونو لخوا چمتو شوې¹.

ویب پانې:

سیاسي کمپاین او مدافعې ویب پانې رای ورکونکو ته د پروگرامونو او پیغامونو د لیردولو یوه خورا اغیزمنه لاره ده. وقتي آنلاین خدمات، فریلانس او شرکتونه د یوې ویب پانې د پیل لپاره د ښځینه نوماندانو پروگرام، بائو او د کمپاین فعالیتونو لپاره د ور وړ یا وړیا نرخ وړاندیز کوي. کله چې د Wordpress یا Drupal په څیر په اسانه کارولو محتویاتو سمبالښت سیستم (CMS) ته وده ورکړئ، نو دا کولی شي لږ لګښتونه په ځان اداره کړي. ویب سایټونه هم خورا آسان دي کله چې د "آنلاین کمپاین ایون چیمبر" په څیر کارول کړي د ټولنیزو رسنيو ایپسونو سره (فیس بک، انسټاګرام، ټویټر)، لکه څنګه چې د هغوی تر مینځ اړیکې ټینګې کړي. سره له دې، د ویبونو په پرتله، د یو نوماند لپاره د فیسبوک حساب جوړول هیڅ شی لګښت نلري، اداره کول آسان دي، د هر سند، عکس او وېډيو اېلوډ کولو ظرفیت سره، او د پیرودانو د جذبولو لپاره یو مناسب فرصت لري چې د کمپاین په جریان کې ورسره اړیکه ونیسي.

¹پژواک خبری آژانس ښځینه نوماندانو ته خپل ټولنیز رسنی خدمات وړاندی کوی او پژواک ډاډمن ده چی نږدی ۲ میلیون مخاطب لری (۱,۵ میلیون فیسبوک مخاطب او نږدی ۳۰۰۰۰۰ ټویټر تعقیب کونکی، سرچینه: پژواک)

د ایس ایم ایس لیکنه:

د ډیری اعلاناتو او بازار موندنې وسیلو په پرتله د ایس ایم پیغامونه معمولا ډیر ارزانه دي. همدارنگه، دوی آنلاین شتون لري کله چې انټرنیټ لاس رسی نه وي. د گرځنده تلیفون چلونکي، مخابراتي شرکتونه او د رسنیو موسسې معمولا داسې خدمتونه وړاندې کوي. د بیلګې په توګه، د پړواک افغان خبرونه د ښځینه نوماندانو وړاندیز کوي چې د دوی لپاره "ټاکنیز پیغامونه خپاره کړي او د خپلو پیغامونو او سیاسي اجنداګانو ته خپل پیغام ورکوونکو ته د خبرو اترو ارزانه او عملي لاره برابره کړي ترڅو د دې لپاره توان ولري چې د رایې غوښتنه وکړي. 2". د لګښتونو په پام کې نیولو سره، د ټولټاکنو د سیمې په توګه د ټولټاکنو لپاره د ټولیزې پیغام سره سم زما ټولټاکنې د ګران بیه په توګه په نښه کوي، ځکه چې د ولایتي رای ورکوونکو لستونه په یو شمېر ولایتونو کې د اوسط 57,000 رایه ورکوونکو څخه تر 1,6 میلیونو رایه ورکوونکو (کابل) پورې اړه لري. دا به د کمپاین په وروستیو ورځو کې د استوګن کېدو لپاره منطقي وي) 48 ساعته وړاندې د سکوت دوره (، او په ځانګړو سیمو کې چې رایه ورکوونکي غواړي نوي رایې ترلاسه کړي یا د خپلو قواوو تقویه کولو لپاره رایه ورکوونکي په نښه کړي).

رای ورکوونکو ته د رسېدلو لپاره د ژوندۍ یا ثبت شویو ویډیو پیغامونو کارول:

د فزیکي پلوه د رایې ورکوونکو سره د لیدلو پرځای، ښځینه نوماندان کولای شي په فیسبوک، ویسایپ، ټویټر او نورو ټولنیزو رسنیو کې د ژوند یا ثبت شوي ویډیو پیغامونه وکاروي. دا په ځینو لږ پرتو سیمو کې د انټرنیټ ته د سرسي نشتوالي له امله محدود وختونه کیدی شي. د ویډیو لیرد هم په یوځای کولو سره په مختلفو ځایونو کې هم ترسره کیدی شي هر یو د رای ورکوونکو ورو ګروپونو راټولولو لپاره په ټولیز ډول د لیدونکو لیدلو لپاره. د کمپاین دا ویډیو بڼه د ریلو او غونډو په پرتله هم خوندي ده.

سربېره پردې، "دا ظرفیت لرونکی دی چې د کانديد خانګري پيغام يو خانګري انتخاباتي جغرافيايي موقعيت ته وليږدول شي ولسوالۍ / ښار يا د کانديد ولايت دی" پړواک خبری اژانس لنډیز ، د ښځینه سیاسي فعالیتونو په ملاتړ کښی، سپتامبر ۲۰۱۸

په ښاري او کليوالي سيمو کې د لوی او منځنۍ کچې ريليو او غونډو سره پام وکړئ: د امنيتي دليلونو لپاره، د ښځينه نوماندو په ملاتړ کې د رای ورکوونکو لوی او منځنۍ کچې غونډو څخه بايد مخنيوی وشي، ترڅو د دواړو نوماندانو او خلکو ساتنه وشي. له بلې خوا، دا د پیسو د سپما کولو یوه لاره هم ده، ځکه چې د داسې پېښو د پیل لپاره بودیجه اختصاص معمولاً د ترانسپورت، خوارو او څښاک، سم غیر تجهیزاتو او کمپاین موادو په اندازه د اندازې وړ وي.

موټرسایکلونه :

موټرو او موټرسایکلونو سره ټول ډولي رالیز د لیدلو لاره ده بلکې د امنیت د خطرونو ددې له امله لیدل کیږي.

میدان ته را ووزی او د یو ټاکیزي کامپین له طریقې بریالي شی

دا خپرونه د افغانستان د ښځو چارو وزارت او د ټاکنو د ملاتړ لپاره د اروپا مرکز (ECES) گډ عمل دی او په افغانستان کې د دوامدار پايښت او ټاکنيز بشپړتيا ملاتړ (PROSES) سره مرسته کوي چې د اروپايي ټولنې لخوا تمويلېږي. د دې خپرونې محتوايات نه د اروپايي ټولنې رسمي موقف او نه هم د هغه د غړو نظر ده.

PROSES

Project in Support of Enhanced Sustainability
and Electoral Integrity in Afghanistan

